

Astrid Lindgrenová

Detektiv Blomkvist a Rasmus

*Detektív Blomkvist
a Rasmus*

Astrid Lindgrenová

*Detektív Blomkvist
a Rasmus*

slovar

Original Publisher: Rabén & Sjögren Bokforlag AB, Stockholm, Sweden
Copyright © Saltkråkan AB / Astrid Lindgren 1953
Illustration © Eric Palmquist 2002
Translation © Mária Bratová 2013
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2015

ISBN 978-80-556-0668-2

Všetky zahraničné práva vlastní
Saltkråkan AB, SE-181 10 Lidingö, Sweden;
e-mail nils.nyman@saltkrakan.se
Ďalšie informácie o knihách Astrid Lindgrenovej
nájdete na www.astridlindgren.com

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

1

„Kalle! Anders! Eva-Lotta! Ste tam?“

Sixten žmúril, aby dovidel, či z pôjdu pekárne vystrčí hlavu niektorá Biela ruža.

„A prečo tam nie ste?“ zakričal Jonte, keď sa v hlavnom stane Bielych nič nedialo.

„Naozaj tu nie ste?“ netrpezlivo sa ešte raz spýtal Sixten.

Vtedy sa v otvore zjavila Kalleho svetlá hlava.

„Nie, nie sme tu,“ tvrdil vážne. „Iba sa vám snívame!“

Tento druh humoru Sixtenovi nič nehovoril.

„A čo robíte?“ vyzvedal.

„No čo asi? Určite sa nehráme na mamičku a na otecka!“ odvrkol Kalle.

„U vás človek nikdy nevie. Sú tam aj Eva-Lotta a Anders?“ spýtal sa.

V otvore sa zjavili ďalšie dve hlavy.

„Nie, ani my tu nie sme,“ zabávala sa Eva-Lotta.
„Tak čo by ste chceli, Červení?“

„Iba vám trochu natĺcť kokosy,“ spokojne sa uškŕňal Sixten.

„Aby sme zistili, ako to vyzerá s Veľkým čudom,“ ozval sa Benka.

„Alebo chcete celé prázdniny len špekulovať, kým niečo podniknete?“ podpichoval Jonte. „Tak už ste ho schovali, alebo nie?“

Anders sa rezko spustil po lane, čo Bieli používali, ak sa chceli rýchlo dostať zo svojho hlavného stanu nad pekárňou.

„Jasné, Veľké čudo je v skrýši,“ oznámil.

Pristúpil k vodcovi Červených, zahľadel sa mu do očí a dôrazne, trochu zastretým hlasom povedal: „Čiernobiely vtáčik si stavia hniezdo neďaleko opusteného hradu. Hľadaj ho v noci!“

„Daj sa vypchať,“ zahundral vodca Červených na takúto výzvu. Vzápätí však zhromaždil svojich bojovníkov na chránenom mieste za ríbezľovými kríkmi, aby v pokoji posúdili slová o tom čiernobielym vtáčikovi.

„To je obyčajná straka,“ vyhlásil Jonte. „Veľké čudo leží v stračom hniezde. Na to by prišlo aj decko.“

„Máš pravdu, Jonte, to by pochopilo aj malé dieťa,“ zakričala Eva-Lotta z povaly. „Dokonca aj tebe to docvaklo! Si na seba hrdý, čo?“

„Môžem jej ísť jednu streliť?“ opýtal sa Jonte svojho veliteľa. No podľa Sixtena bolo Veľké čudo dôležitejšie než všetko ostatné, takže Jonteho trestnú výpravu odložil.

„Neďaleko opusteného hradu – to môže byť jedine zrúcanina,“ zašepkal Benka, aby to náhodou nezačula Eva-Lotta.

„V stračom hniezde neďaleko zrúcaniny,“ zhrnul spokojne Sixten. „Tak švihom, ide sa!“

Záhradná bránička pri dome majstra pekára sa za rytiermi Červenej ruže zabuchla s takým treskotom, že mačka Evy-Lotty, pokojne spiaca na verande, dobreže nevyletela z kože. Dobrácky majster pekár Lisander vyzrel z okna a zakričal na dcéru:

„Čo myslíš, koľko vám potrvá, kým zboríte celú pekáreň?“

„Prečo my?“ urazila sa Eva-Lotta. „Nemôžeme za to, že Červení sa valia ako stádo bizónov! My teda naozaj netrieskame dvermi!“

„Si si istá?“ odvetil pán pekár a ohľaduplným rytierom Bielej ruže, ktorí vôbec ničím netrieskajú, ponúkol čerstvo upečený voňavý závin.

O chvíľočku neskôr tri Biele ruže rovnakou cestou vybehli zo záhrady a bráničku zabuchli tak silno, že väčšine rozkvitnutých pivónií opadali posledné okvetné lístky. Takmer počuteľne si vzdychli. Vzdychol si aj pekársky majster. Ako ich nazvala Eva-Lotta? Aha, stádo bizónov!

Vojna medzi Bielymi a Červenými ružami vypukla pred dvoma rokmi v istý pokojný letný večer. Teraz zúrila už tretí rok. Ani jednu z bojujúcich strán však zatiaľ neomrzela. Naopak, Anders neraz uvádzal ako príklad hodný nasledovania tridsaťročnú vojnu.

„Ak to tak dlho vydržali v minulosti, vydržíme aj my,“ opakoval nadšene.

Eva-Lotta bola trochu triezvejšia.

„No dobre, ale predstav si, že budeš štyridsaťročný pupkatý dedko, ktorý sa zakráda húštinami a hľadá Veľké čudo! Decká z celého mesta sa ti budú rehoť.“

Táto predstava nebola práve najpríjemnejšia. Jednak byť niekomu na posmech, mať štyridsať rokov, ale čo je ešte horšie – pozeráť sa na šťastlivcov, ktorí majú stále iba trinásť či štrnásť. Anders pocítil veľké znechutenie, ba priam odpor k dečkám, ktoré jedného dňa obsadia všetky miesta

a skrýše na hranie, nahradia ich vo vojne ruží, a ešte budú mať v sebe drzosť posmievať sa mu. Jemu, vodcovi Bielych ruží, ktorý s nasadením vlastného života bojoval, keď tí sopliaci ešte ani neboli na svete!

Anders sa zachmúril. Slová Evy-Lotty ho donútili priznať, že život je krátky, preto sa treba hrať a zabávať, kým je čas.

„Už nikdy nebude nikomu tak dobre ako nám,“ utešoval Kalle svojho veliteľa. „Takúto vojnu ruží si tí krpci po nás neužijú!“

S tým súhlasila aj Eva-Lotta. Tejto vojne ruží sa nevyrovná nič na svete. Ešte aj keď sa z nich stanú uvzdychaní štyridsiatnici, vždy budú spomínať na vzrušujúce letné hry a zábavy. A takisto na Prériu, na jemnú trávu, po ktorej sa tak krásne behalo bosými nohami, na všetky príjemné podvečery, keď ich chladila voda priateľsky zurčiacej riečky, ponad ktorú uháňali do rozhodujúcej bitky, na teplé slnečné lúče, čo sa predierali do hlavného stanu na pôjde pekárne a celú povalu rozvoňali letom. Vojna ruží bola už naveky spojená s prázdninami, jemným vetríkom a jasne žiariacim slnkom. Jesenné šero a zimný mráz prinášali pokoj zbraní, boj o Veľké čudo utíchol. Len čo sa za-

čal školský rok, vojna sa prerušila a nevypukla, kým na Veľkej ulici znova rozkvitli gaštany a koncoročné vysvedčenia posúdili prísne pohľady rodičov.

No teraz bolo leto, vojna ruží hýrila dobrodružstvami a nápaditosťou súperila so skutočnými ružami, čo kvitli v pekárovej záhrade. Strážmajster Björk, ktorý sa prechádzal po Malej ulici, hneď pochopil, čo je vo veci, keď sa popri ňom prehnali najprv Červení a o pár minút neskôr Bieli, oči vidne uháňajúci k ruinám hradu. Eva-Lotta sotva stihla zakričať Dobrý deň, ujo Björk, a jej svetlý vrkoč už aj mizol za najbližším rohom. Strážmajster Björk sa usmial. Kto by kedy povedal, že tie deká si s Veľkým čudom užijú toľko zábavy! A pritom to bol iba kamienok, také nič, a predsa udržiaval v chode celý spor. Nuž, na vypuknutie vojny neraz naozaj stačí maličkosť. Strážmajster Björk vzdychol. Potom zamyslene vykročil na most, lebo sa chcel pozrieť na auto na druhom brehu, čo tam zle parkovalo. Asi v polovici mosta sa zastavil a zamyslene sa zahľadel do vody, pokojne pretekajúcej svojím nevelkým korytom. Práve vtedy k nemu doplávali staré noviny. Trochu sa hojdali

na vlnách a palcovými titulkami ohlasovali správu, ktorá bola nová možno včera, možno predvčerom a možno už pred týždňom. Strážmajster poľahky prečítal nadpis:

NEPRIESTRELNÝ LAHKÝ KOV –
REVOLÚCIA V ZBROJÁRSKOM PRIEMYSLE
Švédsky vynálezca vyriešil problém,
ktorým sa zaoberali vedci celého sveta

Strážmajster Björk znova vzdychol. Neškodilo by, keby ľudia radšej bojovali o Veľké čudo! Potom by určite nikto nepotreboval zbrojársky priemysel.

Vystrel sa a zamieril k zle zaparkovanému vozidlu.

„Najprv začnú hľadať v jarabine za zrúcaninou,“ tvrdil Kalle a od spokojnosti takmer podskočil.

„To je jasné,“ prikývla Eva-Lotta. „Ale tam nie je ani chýru po stračom hniezde.“

„Preto som tam nechal Červeným malý odkaz,“ prezradil Anders. „Keď si ho prečítajú, budú zúriť. Navrhujem, aby sme sa tu skryli a vychutnali si ich záchvat zlosti.“

Rovno oproti nim sa na vyvýšenine týčil k modrej oblohe posledný zachovaný oblúk nádvoria rozpadnutého hradu. Už stáročia chátral a menil sa na ruiny. Ostatné domy v mestečku stáli pod ním, iba niekoľko z nich akoby sa váhavo škriabalo na hradný vršok. Asi v polovici cesty k zrúcanine stála starobylá vila ukrytá v bujnej zeleni, ktorú tvorili kríky hlohu, orgovánu a zakrpatených čerešní. Idylickú záhradu obkolesoval rozpadnutý plot. Anders sa oň pohodlne oprel, aby tu vyčkal na návrat Červených.

„Neďaleko opusteného hradu,“ zopakoval Kalle a prisadol si k Andersovi. „To závisí od toho, z ktorej strany sa pozeráš. Ak si zoberieme, napríklad, vzdialenosť od nás k Južnému pólu, Veľké čudo sme mohli schovať aj v Hässleholme, a aj tak môžeme tvrdiť, že je to neďaleko opusteného hradu.“

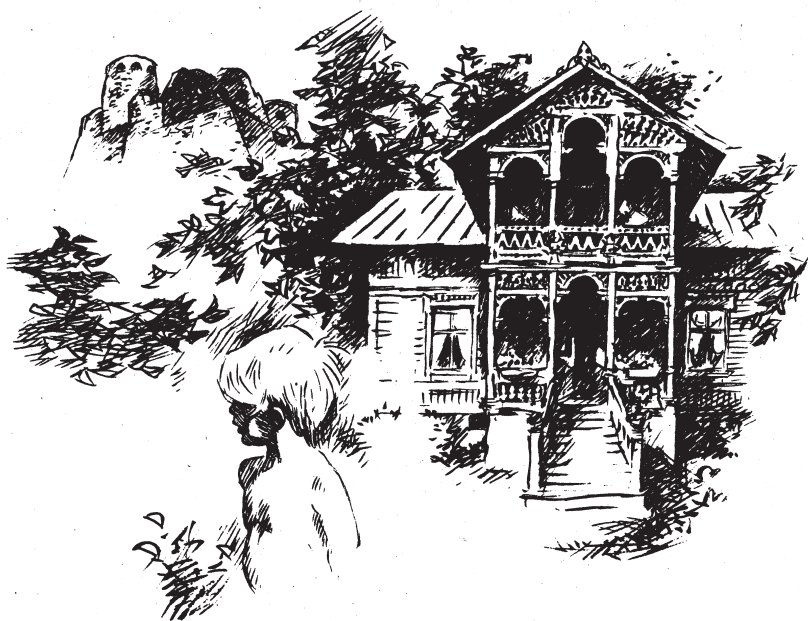
„Máš pravdu,“ usúdila Eva-Lotta. „Nikdy sme nevrldili, že stračie hniezdo musí byť hneď za ruínami. Ibaže Červení sú obmedzenci, na to nikdy neprídu.“

„Mali by nám z vďačnosti bozkávať ruky,“ bodro vyhlásil Anders. „Namiesto toho, aby sme Veľké čudo ukryli v Hässleholme, čo by mali pomerne

od ruky, dali sme ho do blízkosti Eklundovej vily. Vlastne sme k nim naozaj slušní.“

„To teda sme,“ zasmiala sa Eva-Lotta spokojne. Vzápätí však dodala čosi nečakané: „Pozrite sa, na schodoch verandy sedí nejaký chlapček!“

Nemýlila sa, naozaj tam sedel chlapček. Eve-Lotte nebolo viac treba, v tej chvíli zabudla na Veľké čudo. Odvážna a smelá bojovníčka chvíľami prejavovala ženskú slabosť – vodca jej darmo vysvetľoval, že také čosi nepatrí do vojny ruží. Andersa aj Kalleho vždy nanovo prekvapilo aj nahnevalo správanie Evy-Lotty, keď sa ocitla v blízkosti malých detí. Obaja totiž zastávali rovnaký názor, že všetci krpci sú len na príťaž, jednostaj niečo potrebujú a smoklia. Na Evu-Lottu však pôsobili, akoby to boli anjeli, ktorí omylom padli na zem. Len čo sa dostala do blízkosti takéhoto anjelského chóru, ktorý Andersovi pripadal skôr ako uvrieskaná skupinka škriatkov, podľa neho sa začala správať čudne – roztvorila náruč a rozprávala akýmsi nežným hláskom, ba akoby zmenila držanie tela, slovom, Kalle aj Anders sa odrazu cítili veľmi nepríjemne. Akoby sa odvážna a nebojácna Eva-Lotta, bojovníčka Bielych ruží, odrazu vyparila. Už len to

chýbalo, aby ju pri takomto záchvate nežnosti prekvapili Červení – bola by to veľká škvrna na čistom štíte Bielych ruží, čo by len tak ľahko nezmyli. V tom sa Kalle a Anders zhodovali.

Krpec na schodoch verandy si všimol, že za plotom sa deje čosi nezvyčajné, lebo vstal a neisto vykročil po záhradnom chodníčku. Zarazene však zastal, keď zbadal Evu-Lottu.

„Ahoj,“ hlesol váhavo.

Eva-Lotta stála pri plote a na tvári jej pohrával ten nahlúply úsmev, čo Anders neznášal.

„Ahoj,“ odvetila. „Ako sa voláš?“

Malý ju výrazne modrými očami zachmúrene pozoroval a nezdalo sa, že by ho jej úsmev posmelil.

„Volám sa Rasmus,“ odvetil a palcom nohy kreslil čosi v štrku na chodníčku. Po chvíli váhania sa odhodlal a pohol sa dopredu. Zvedavo vopchal pehavú tváričku do medzery v plote a vtedy zbadal Kalleho a Andersa sediacych v tráve. Vzápätí sa mu po zachmúrenej tvári rozlial široký úsmev.

„Ahojte, volám sa Rasmus.“

„Počuli sme,“ precedil cez zuby Kalle.

„Koľko máš rokov?“ opýtala sa Eva-Lotta.

„Päť,“ odvetil Rasmus. „Ale na budúci rok budem mať šesť. A ty?“

Eva-Lotta sa zasmiala.

„Budúci rok budem už stará babička. A čo tu robíš? Bývaš u Eklundovcov?“

„Nie. Bývam u svojho ocka.“

„A on býva vo vile Eklundovcov?“

„To je predsa jasné,“ urazil sa Rasmus. „Veď inak by som uňho asi nebýval, nechápeš?“

„To znie logicky,“ uškrnul sa Anders na Evu-Lottu.

„Ona sa volá Ava-Lotta?“ začudoval sa Rasmus a ukázal na ňu palcom.

„Nie, volá sa Eva-Lotta a myslí si, že si veľmi milý,“ odvetila s úsmevom Eva-Lotta.

A keďže po Červených stále nebolo ani chýru, rýchlo preliezla plot, aby sa dostala čo najbližšie k tomu rozkošnému decku, čo našla v záhrade Eklundovcov.

Rasmus si nemohol nevšimnúť, že je to jediná osoba, ktorá sa oňho zaujíma, a preto sa rozhodol, že sa k nej bude správať slušne. To značí, že musí vymyslieť nejakú dobrú tému na rozhovor.

„Môj ocko vyrába plech,“ oznámil po krátkom premýšľaní.

„Vyrába plech? On je klampiar?“ overovala si Eva-Lotta.

„To teda nie,“ ohradil sa Rasmus. „Je profesorom, ktorý vyrába plech.“

„Aha, no dobre. Potom by možno vedel vyrobiť plech aj pre môjho tata,“ usúdila Eva-Lotta. „On je zasa pekár a potrebuje strašne veľa plechov.“

„Poprosím ocka, aby vyrobil plech pre tvojho otca,“ vyhlásil Rasmus nadšene a vopchal ruku do dlane Evy-Lotty.

„Eva-Lotta, kašli na krpca,“ zahundral Anders. „Každú chvíľu prídu Červení.“

„Len pokoj,“ nedala sa Eva-Lotta. „Budem prvá, kto im dá po kokose.“

Rasmus nespúšťal z Evy-Lotty obdivný pohľad. „Komu dáš po kokose?“ spýtal sa.

Eva-Lotta mu pekne-krásne vyrozprávala všetko o slávnej vojne medzi Červenými a Bielymi ružami, o zúrivých naháňačkách po uliciach mesta, o nebezpečných úlohách, tajných poslaniach a napínavých sledovaniach pod rúškom tmavej noci. Nezabudla ani na ctihodné Veľké čudo, pre ktoré sa tu čo nevidieť ukážu Červení, rozzúrení ako býky, z čoho bude parádna mela.

Rasmus všetko pochopil. Konečne našiel zmysel života! Nič na svete nemôže byť úžasnejšie, ako stať sa Bielou ružou! V jeho päťročnej dušičke sa zrodila neodolateľná túžba byť úplne ako táto Ava-Lotta, Anders a – ako sa to len volá ten tretí – aha, Kalle. Byť presne taký veľký a mocný, dávať Červeným po kokose, hľadať čudný poklad, plaziť sa a tak. Pohľadom plným túžby zbožne pozrel na Evu-Lottu a prosíkal:

„Ava-Lotta, môžem byť Biela ruža?“

Eva-Lotta mu dala jemnú frčku do pehavého nošteka.

„Nie, Rasmus, na to si ešte malý,“ odvetila.

To Rasmusa hrozne našťvalo. Vždy sa nesmierne nahneval, keď mu niekto povedal tie ponižujúce slová – na to si ešte malý. A počúval to dosť často. Zúrivo zagánil na Evu-Lottu.

„A ty si hlúpa,“ zašomral a urazene sa jej obrátil chrbtom. Radšej pôjde za chlapcami a opýta sa ich, či môže byť Biela ruža.

Chalani stáli pri bráničke a so záujmom si obzerali kôľňu.

„Počuj, Rasmus,“ oslovil ho ten, ktorý sa volá Kalle, „komu patrí tá motorka?“

„Ockovi, to je predsa jasné!“ odvetil Rasmus. „Rád na nej jazdí.“

„Nevymýšľaj si,“ zahriakol ho Kalle. „Ako by to vyzeralo – profesor, a na motorke? Veď by sa mu brada zamotala do kolesa!“

„Aká brada?“ zlostil sa Rasmus. „Môj ocko nenoší bradu.“

„Naozaj?“ ozval sa Anders. „Všetci profesori majú bradu.“

„Predstavte si, že on nie!“ nafučaný Rasmus dlhými krokmi odkráčal naspäť na verandu. Všetci traja sú hlúpi, už sa s nimi nebude baviť!

Keď sa ocitol v bezpečí verandy, obrátil sa a zakričal k bráničke:

„Aby ste vedeli, môj ocko je profesor bez brady, ktorý vyrába plech! A je a je a je! A vy ste hlúpi!“

Kalle, Anders aj Eva-Lotta znepokojene hľadeli na postavičku, čo zúrila na verande. Nikto z nich nechcel toho škriatka naštváť, koho by to aj bavilo? Eva-Lotta pobehla k drobcovi, aby ho utešila, ale odrazu sa zarazila. V tej chvíli sa totiž za Rasmusovým chrbtom otvorili dvere a vyšiel z nich opálený, asi tridsaťročný muž. Schytil Rasmusa do náručia.

„Dobre hovoríš, Rasmus,“ ozval sa. „Tvoj ocko je profesor bez brady a vyrába plech.“

S Rasmusom na rukách vykročil po chodníčku. Eva-Lotta sa usilovala skryť, veď predsa len bola na súkromnom pozemku.

„Tak vidíš, že nemá bradu,“ víťazoslávne vykrikoval Rasmus na Kalleho, ktorý neisto prešľapoval pri bráne. „A preto môže jazdiť na motorke,“ pokračoval Rasmus.

V duchu si totiž predstavil ocka s dlhou povievajúcou bradou zachytenou v kolese, a to sa mu ani trochu nepáčilo.

Kalle a Anders úctivo pozdravili.

„Ujo, Rasmus hovoril, že vyrábate plechy,“ vyjachtal Kalle, aby sa nemusel vyjadrovať k brade.